

M.Ed. Semester - 3 (CBCS) Examination
Nov/Dec-2023 (NEW COURSE)
Sociology of Education (Core (New))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

વિભાગ-૧

- પ્રશ્ન.૧ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં) લખો. (૨૦)
1. શિક્ષણની ધર્મ અને સંસ્કૃતિ પરની અસરો સમજાવો.
 2. શિક્ષણનો સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા સાથેનો સંબંધ વર્ણવો.
 3. સાંસ્કૃતિક પરંપરાઓ અને ધાર્મિક માન્યતાઓના સંક્રમણમાં શિક્ષણની ભૂમિકા જણાવો.
- પ્રશ્ન.૨(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં) લખો. (૧૦)
1. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રનું કાર્યક્ષેત્ર સ્પષ્ટ કરો.
 2. સંસ્કૃતિ અને સભ્યતા વચ્ચેનો સંબંધ જણાવો.
 3. સામાજિકીકરણની પ્રક્રિયા ટૂંકમાં વર્ણવો.
- પ્રશ્ન.૨(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (૦૫)
1. ભારતીય સંસ્કૃતિની બે લાક્ષણિકતાઓ વર્ણવો.
 2. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્રમાં ઉપયોગમાં લેવાતી બે પદ્ધતિઓનાં નામ લખો.
 3. ભારતીય સમાજની કોઈ બે સાંસ્કૃતિક પરંપરાઓ જણાવો.
 4. શૈક્ષણિક સમાજશાસ્ત્ર કઈ બાબતોનો અભ્યાસ કરે છે?
 5. સામાજિકીકરણ એટલે શું?

વિભાગ-૨

- પ્રશ્ન.૩ નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૭૫૦ શબ્દોમાં) લખો. (૨૦)
1. શિક્ષણ દ્વારા સામાજિક ગતિશીલતા કેવી રીતે પ્રાપ્ત થાય છે તે સમજાવો.
 2. લોકશાહી માટેનાં શિક્ષણનું સ્વરૂપ વર્ણવો.
 3. શિક્ષણ અને સામાજિક પરિવર્તન વચ્ચેનો સંબંધ સમજાવો.
- પ્રશ્ન.૪(અ) નીચેનામાંથી કોઈપણ બે પ્રશ્નના જવાબ (પ્રત્યેક જવાબ આશરે ૧૨૫ શબ્દોમાં) લખો. (૧૦)
1. વૈશ્વિકીકરણની શિક્ષણ પરની હકારાત્મક અસરો જણાવો.
 2. ગરીબી દૂર કરવા માટેનાં શિક્ષણની લાક્ષણિકતાઓ રજૂ કરો.
 3. ખાનગીકરણની શિક્ષણ પરની નકારાત્મક અસરો વર્ણવો.
- પ્રશ્ન.૪(બ) નીચેના પ્રશ્નોના ટૂંકમાં જવાબ લખો. (૦૫)
1. સામાજિક ગતિશીલતાના પ્રકારો જણાવો.
 2. શિક્ષણમાં આધુનિકીકરણ દર્શાવતી બે બાબતો લખો.
 3. સામાજિક સહભાગીતા એટલે શું?
 4. સામાજિક ગતિશીલતા આડેના અવરોધો જણાવો.
 5. સામાજિક સ્તરીકરણ એટલે શું?

ENGLISH VERSION

SECTION-1

- Que.1 Answer any two from following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
1. Explain the effects of education on religion and culture.
 2. Describe the relationship of education with culture and civilization.
 3. Write the role of education in the transition of cultural traditions and religious beliefs.
- Que.2(A) Answer any two from following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
1. Explain the scope of educational sociology.
 2. State the relationship between culture and civilization.
 3. Briefly describe the process of socialization.
- Que.2(B) Answer following questions in very brief. (05)
1. Describe two characteristics of Indian culture.
 2. Name two methods used in educational sociology.
 3. State any two cultural traditions of Indian society.
 4. What does educational sociology study?
 5. What is socialization?

SECTION-2

- Que.3 Answer any two from following questions. Each answer should be in about 750 words. (20)
1. Explain how social mobility is achieved through education.
 2. Describe the nature of education for democracy.
 3. Explain the relationship between education and social change.
- Que.4(A) Answer any two from following questions. Each answer should be in about 125 words. (10)
1. State the positive effects of globalization on education.
 2. State the characteristics of education for poverty demolition.
 3. Describe the negative effects of privatization on education.
- Que.4(B) Answer following questions in very brief. (05)
1. State the types of social mobility.
 2. Write two things that indicate modernization in education.
 3. What is social partnership?
 4. State the obstacles to social mobility.
 5. What is social stratification?
